

Arkadiusz Olech

Lornetki Fomei w praktyce – polujemy

1. Lornetka dla myśliwego

Wybór dobrej myśliwskiej lornetki, wbrew pozorom, wcale nie jest prosty. Choć wiele osób doradzanie w tej kwestii będzie starało się zawęzić do klasycznych, nocnych parametrów typu 8×56, sprawa nie jest tak banalna i to z kilku względów.

Po pierwsze, nie wszystkie polowania prowadzi się w kiepskich warunkach oświetleniowych. Skupienie swojej uwagi na lornetce klasy 8×56 doprowadzi do tego, że podczas polowań dziennych na naszej szyi będzie wisiął zbędny balast, który na dodatek sprawdzi się gorzej niż lepiej dobrana do zastosowań dziennych i znacznie mniejsza lornetka. Po drugie, nawet na polowania nocne lornetka klasy 8×56 nie jest odpowiednia dla każdego.

Lornetka Fomei Leader 8×56 DCF

Zacznijmy jednak od początku. W Europie, gdzie znaczną część polowań prowadzi się w kiepskich warunkach oświetleniowych, lornetka klasy 8×56 jest faktycznie dobrym wyborem i w przypadku większości myśliwych sprawdzi się znakomicie. Przez to, każdy szanujący się producent stara się sprzęt o takich parametrach mieć w swojej ofercie. Wyjątkiem nie jest tutaj także czeska firma Fomei, która oferuje swoim klientom dość szeroki wybór w tej kategorii. Mamy więc najtańszy, porropryzmatyczny model Fomei Forester II 8×56, trochę droższy, także porropozmatyczny Fomei Hunter 8×56 ZCF, a także dachowy Fomei Leader 8×56 FMC lub wprowadzony niedawno na rynek i wyposażony w szkło niskodyspersyjne instrument Fomei Leader 8×56 Pro ED. Większość tych modeli jest wodoodporna i wypełniona azotem, a więc sprawdzi się dobrze nawet w warunkach o dużej wilgotności powietrza.

Lornetka Fomei Leader Pro ED 8×56

Dlaczego model 8×56 jest dobrym wyborem na noc? Z kilku względów. Po pierwsze chodzi o rozmiar obiektywu. Im on większy, tym więcej światła zbiera lornetka. Problem w tym, że nie można go zwiększać w dowolny sposób, bo nasz instrument robi się za duży i za ciężki. Lornetki klasy 56 mm stanowią więc bardzo rozsądny kompromis w tej kwestii - ich obiektywy zbierają na tyle dużo światła, żeby w nocy dostarczyły do naszego oka dostateczną ilość fotonów, a jednocześnie ich waga zwykle nie przekracza 1.5 kilograma, przez co taki instrument daje się nosić nawet podczas dłuższych wędrówek, a jednocześnie komfortowo obserwować nim z ręki.

Jest jeszcze jeden ważny czynnik, a mianowicie jasność powierzchniowa obrazu, która przy obserwacjach nocnych powinna być jak największa. Owa jasność powierzchniowa rośnie wraz ze wzrostem średnicy obiektywu, ale maleje wraz ze zwiększaniem powiększenia. Tak się składa, że, dla danego rozmiaru instrumentu, jest ona maksymalna wtedy, gdy źrenica wyjściowa lornetki jest dokładnie taka sama jak źrenica naszego oka w warunkach w jakich przyszło nam obserwować. A ponieważ w nocy, u większości ludzi, źrenica oka rozszerza się do 7 mm, właśnie lornetki ze źrenicą wyjściową wynoszącą 7 mm są uznawane za najlepsze na noc. Źrenicę wyjściową lornetki łatwo obliczyć dzieląc średnicę obiektywu przez powiększenie. Rachunek ten szybko wskazuje nam, że lornetka 8×56 ma źrenicę wyjściową wynoszącą dokładnie 7 mm.

Podsumowując, połączenie dużego obiektywu, wciąż rozsądnych gabarytów i wagi oraz źrenicy wyjściowej gwarantującej u większości ludzi osiągnięcie maksymalnej możliwej do uzyskania jasności powierzchniowej obrazu, powoduje że lornetka klasy 8×56 jest sprzętem praktycznie idealnym do obserwacji nocnych.

Czy to koniec porad? Oczywiście nie, bo swojej wymarzonej lornetki nie powinniśmy wybierać pod kątem sprzętu idealnego dla większości społeczeństwa lecz idealnego właśnie dla nas. A potrzeby indywidualne mogą dość mocno zrewidować parametry naszej nocnej lornetki.

Najłatwiej zacząć od rozmiaru obiektywu. Część z nas może stwierdzić, że 1.0–1.3 kilograma, czyli waga typowej lornetki klasy 8×56, nie jest żadnym problemem i zapytać, czy po zastosowaniu większego obiektywu jesteśmy w stanie znaleźć lornetkę, którą nadal daje się nosić na szyi, obserwować nią z ręki, a która da nam lepsze efekty niż klasyczne 8×56.

Odpowiedź na to pytanie jest twierdząca. Z wcześniej opisanych rozważań łatwo wywnioskować, że lornetką taką jest model o parametrach 9×63. Średnio rzecz biorąc będzie ona cięższa od 8×56, ale na tyle mało, że nadal daje się nosić ją na szyi. Co więcej, obiektyw o średnicy 63 mm zbierze prawie 27% światła więcej niż obiektyw o średnicy 56 mm. W nocy to ogromna zaleta. Dodatkowo, jak łatwo policzyć, źrenica wyjściowa modelu 9×63 także wynosi 7 mm, a więc daje nam maksymalną możliwą do uzyskania jasność powierzchniową.

Co ciekawe, parametry 9×63 są znacznie mniej popularne niż 8×56 i wielu producentów, w szczególności wielu renomowanych, nie ma lornetki 9×63 w swojej ofercie. Fomei należy tutaj do miłych wyjątków, bo oferuje swoim klientom lornetkę Fomei Ranger 9×63 Night Vision, która zbudowana została w prostym i wydajnym systemie Porro.

Lornetka Fomei Ranger 9×63 Night Vision

Problem można teraz odwrócić. A co jeśli model 8×56 jest dla nas za ciężki? Przepis znów jest prosty. Musimy zmniejszyć średnicę obiektywu, co da nam mniejszą wagę lornetki, ale jednocześnie zmniejszyć też powiększenie, aby zachować rozmiar źrenicy wyjściowej w okolicach 7 mm. Te operacje szybko doprowadzą nas do parametrów 7×50, które także dobrze sprawdzą się w nocy. Tutaj znów firma Fomei oferuje nam kilka modeli, od tańszych Eagle 7×50 i Hunter 7×50 ZCF począwszy, poprzez droższego Rangera 7×50 Night Vision, do najdroższego porropryzmatycznego modelu Ranger 7×50 ZCF WP, za którego przyjdzie nam zapłacić niecałe 800 zł.

Lornetka Fomei Hunter II 7x50

Czy warto zmniejszać obiektyw dalej? W przypadku obserwacji nocnych raczej nie. Zwyczajowo uznaje się bowiem, że w nocy nie powinniśmy używać obiektywów mniejszych niż 50 mm.

Czy to już koniec naszej opowieści? Niekoniecznie. Otóż, tak się składa, że nie u każdej osoby źrenica oka rozszerza się w nocy do 7 mm. Maksymalny rozmiar źrenicy dość mocno zależy od wieku obserwatora. Im człowiek starszy, tym źrenica mniejsza, przez co u osób powyżej 50-tego roku życia źrenica oka maksymalnie rozszerza się do 5–6 mm. Kryterium maksymalnej jasności powierzchniowej powoduje, że w takiej sytuacji, musimy lekko zmodyfikować nasze wymagania.

W przypadku instrumentów nocnych nadal pozostaje w mocy wymaganie dotyczące dużej średnicy obiektywu – nadal więc poruszamy się w klasie sprzętu 50–63 mm. Wymóg mniejszej źrenicy wyjściowej zmusza nas jednak do zastosowania większego powiększenia. Na arenę wkraczają więc tutaj lornetki o parametrach typu 10x60, 10x56 czy 10x50. I znów firma Fomei ma tutaj coś dla swoich klientów. W tej klasie znajdziemy bowiem modele takie jak Fomei Ranger 10x50 Night Vision, Fomei Hunter 10x50 ZCF czy Fomei Forester 10x60.

Lornetka Fomei Ranger 10x50 Night Vision

To nadal nie koniec naszego artykułu. Jak już wspomnieliśmy, nie wszystkie polowania prowadzi się w nocy. Część z nich odbywa się w dzień, kiedy źrenica naszego oka rzadko rozszerza się do rozmiaru większego niż 4–4.5 mm. W takiej sytuacji nie ma specjalnego sensu stosowanie lornetek o źrenicy wyjściowej 6–7 mm, bo dużą część światła zbieranego przez ich obiektywy po prostu się traci, bo nie dociera ono do naszej siatkówki. Dodatkowo, dzienne polowania wymagają dostrzeżenia większej ilości szczegółów, często z dość daleka, a przez to zachęcają do stosowania powiększeń większych niż 7–8× najczęściej używane w nocy. Nic więc dziwnego, że na dzienne polowania bardzo często poleca się instrument klasy 10×42, który w takich warunkach sprawia się znakomicie. Źrenica wyjściowa wynosząca w okolicach 4 mm jest dobrze dobrana do dziennych obserwacji. Powiększenie 10× pozwala wciąż stabilnie utrzymać lornetkę z ręki, a jednocześnie zobaczyć więcej szczegółów niż lornetką 7×50 czy 8×56. Nie bez znaczenia jest mała waga takiej lornetki, bo instrumenty klasy 10×42 ważą najczęściej w okolicach 650–800 gramów.

Lornetka Fomei Hunter 10x42

Wybór w parametrach 10x42 u firmy Fomei także jest spory. Zacząć możemy od dachowego Fomei Hunter II 10x42 DCF czy Fomei Leader 10x42 FMC, a skończyć na najdroższym w ofercie, małym, poręcznym i produkowanym w Japonii modelu Fomei Diplomat 10x42. Warty zainteresowania jest też niedawno wprowadzony na rynek model ze szkłem niskodispersyjnym czyli Leader 10x42 ED Pro.

Lornetka Fomei Leader Pro ED 10x42

Część myśliwych pyta o daytime binoculars with even greater magnification. In fact, in the offer of some manufacturers, you can find models of the class 12x42, 12x45 or even 15x45. We do not recommend their use due to the low surface brightness of the image and large magnifications, which do not always allow for stable observation with the hand. If you are already moving towards larger magnifications, it is better to focus on parameters of the type 12x50.

The conclusion that follows from our text is quite painful for our wallet. It results from the fact that there is no binocular that works ideally both at night and during the day, and therefore, if you want to hunt every day, we should have two in our arsenal at least.

Can we find a compromise and point to something universal? The answer to the question is affirmative. Binoculars with parameters 10x50 seem to be the most universal instrument. Having an objective with a diameter of 50 mm, they collect so much light that they work well at night. The exit pupil of 5 mm is a bit small for young hunters at night, but it is ideal for older ones. Moreover, this pupil, during daytime observation, will cause us to lose so much light as in typical night parameters 8x56. Additionally, the 10x50 model is usually also a good weight compromise between 10x42 and 8x56.

We must always remember, however, that a universal instrument has its limitations. Although it works well in almost every application, it will not be as ideal as a binocular specifically designed for a given purpose. Choosing a binocular of the 10x50 class allows for significant savings, as we can buy one instrument instead of two.

In summary, it is clear how far we have come from the beginning of our article, where it seemed to us that classic parameters 8x56 make the choice of a hunting binocular practically 100% of the time. At the same time, we have convinced ourselves that under the attention of 8x56, other binoculars of the type 9x63, 10x56, 10x60, 10x50, 7x50 or 10x42 can also enter. The choice is therefore difficult, and the matter is not so simple and must be considered in relation to our own preferences. In the same

ofercie firmy Fomei znajduje się jednak 12 serii lornetek zawierających w sumie 46 modeli – jest więc nad czym się zastanawiać i w czym wybierać.

Artykuł został przygotowany przy współpracy z firmą Medikon Polska Sp. z o.o. – dystrybutorem produktów Fomei w Polsce.